

Лауреати «Смолоскипа»

МИКОЛА АНТОЦАК

ДЗВІНЦЯ В УЩЕЛІНІ

Книжка поезій

Київ | «Смолоскип» | 2026

УДК 821.161.2'06-1

A72

A72 Микола Антощак. Дзвіниця в ущелині : Книжка поезій. – Київ : Смолоскип, 2026. – 136 с. – (Серія «Лауреати «Смолоскипа»)

Тексти поета і захисника України Миколи Антощака – вишукані та вигадливі. У цій книжці ви знайдете оригінальність, свіжий пошук – але й увагу до традиції (насамперед модерністичної), вміння і смак працювати з архаїкою та архетипами. І побачите, як родинні історії переплітаються із загадковими, метафоричними й лаконічно-ефектними краєвидами та мапами того дивакуватого простору, в якому ми всі з вами волею долі опинилися. Справжня універсальна поезія. Сьогодні вона може бути, зокрема, й така, як у «Дзвіниці в ущелині».

ISBN 978-617-7622-61-0
(ТОВ «Смолоскип»)

© Микола Антощак, 2026
© «Смолоскип», 2026

ПЕРЕДМОВА

Прочитуючи рукопис книги Миколи Антошака «Дзвіниця в ущелині», ловлю себе на тому, що це схоже на давній літопис із вкрапленням міфів, язичницьких вірувань, казок – у сплаві із реаліями сьогодення. Це – дерево без верху, зміст без форми, бо він і є формою.

Місцями це – потік свідомості із прискоренням у вузькому місці струмка, де течія бурлить. А потім передих у вигляді пташки.

Під поверхнею текстів вловлюю подих роду праукраїнського від найдавніших часів до нинішніх, лиховісних. Бачу уламки раю між могил, вже приораних, скіфських, кіммерійських, козацьких, і Бог зна, яких племен і народів.

Вся майбутня книга – це книга про чорну сокиру і білу стрілу, які то тонуть, то виринають, бо за горою – долина, а за долиною – гора.

Я не знаю, я вгадую...

Мені здається, що деякі частини книги можна співати у церкві, і – щоб хор! Можливо, майбутній читач книги побачить щось інше, бо в книзі багато знаків, ще не розшифрованих. Тож зичу книзі щасливого плавання, а поету Миколі Антощаку – так стояти!

Рушайте з Богом!

Микола Воробйов

14 грудня 2023 р.

Розділ 1

Тривкість

тато у підручниках

мій тато є в усіх
шкільних підручниках

Історія
тато сидить посеред житла з кісток
геть малий
він уміє лише шкрябати
і повертається всім тілом —
як рецесивний ген —
раз на три покоління
а не повертає саму голову
щоб роззирнутися

Географія
тато вже з власним татом
той вчить його як поводитися
з лопатою і земляним горбом
тато опановує навички
які незабаром не знадобляться

Співи
тато втік з уроку
і пішов у поле ловити змію
нічого — це не менш потрібне вміння
але тепер у хаті підозріло тихо
аж почали сповзатися жуки

Військова підготовка юнаків
тато сказав — ти в армію не підеш
я за тебе відслужив в Афгані

тато не повертає голови
а повертається всім тілом

тату ходімо ловити змію
тату як побудувати хату з кісток?

тату
в кого я такий псих?
чому ти казав що всі бовдури
чому ти не читав книжок?
за що тебе внесли в усі шкільні
підручники?

тату
де ти подів свою свічку?
вона ж завжди горіла у твоїй правій п'яті
відколи Йван та Михайло та Йван та Михайло
перед Володимиром
і освітлювала тебе усього зсередини
тому всі казали що очі у тебе майже сині
майже сині
а не сірі як у мене

об'явлення

бути безсмертним —
означає сповільнюватись перед
поверхнею землі

* * * *

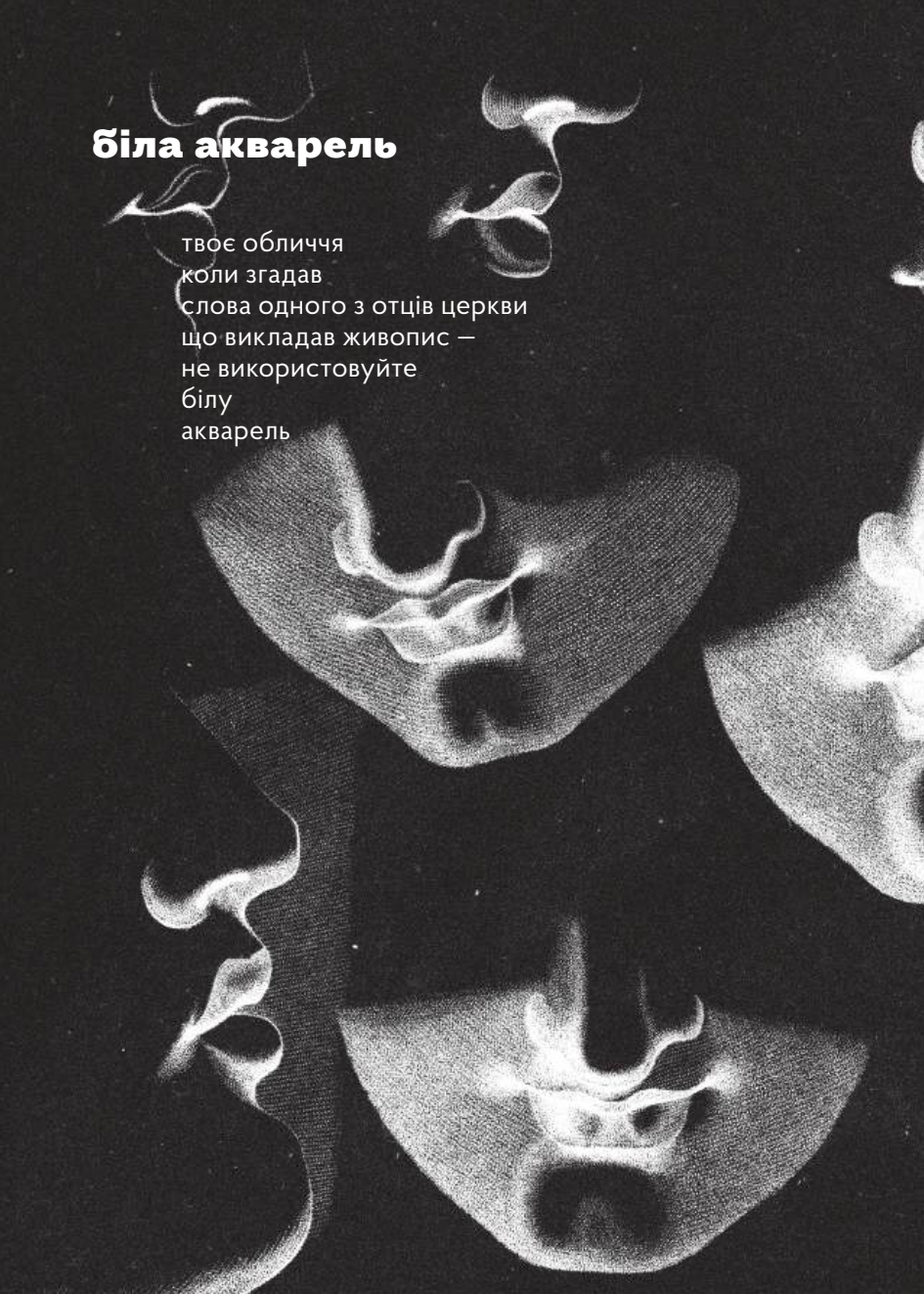
коли несеш квітку над собою —
стає темним обличчя
стаєш стертою фрескою

коли береш квітку до рук —
темнішаєш
як забутий святий

біла акварель

твое обличчя
коли згадав
слова одного з отців церкви
що викладав живопис —
не використовуйте
білу
акварель

що таке заслужена радість?

слово риба
уже втратило деякі свої
значення

слово борода
ще не має усіх які
колись матиме

ходімо до води
там постаріємо
станемо сильними і байдужими

і тільки потім — батьками

небесні кургани

як же було ізпрежди віка...

коли Петро
дізнався від старих людей
що в Подніпров'ї
голуби поховали своїх померлих
у небі
й насипали небесні кургани
він пішов у ту землю
і шукав їх —
тих які невідомо чи почують —
аби просити благословення

і коли прийшов
побачив що справді
кургани хитаються як голівки будяків
і можна молитись

бо голубині онуки
опускають кургани до нього
тримаючи
по краях

і зрозумів Петро
що то земля підводиться разом із ним
а не ті опускаються

онуки ж — то насправді
пояс із глиняних фігурок
по периметру підніжжя насипів

аби ніхто не смів
забути які були красиві наші голуби

і щоб усі відчували
що то зовсім не страшно
ходити — як вони — в море на дно
по жовтий пісок